

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. liepos 8 d.
Kaunas

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų teisėja Svetlana Panina teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjo E. A. pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, suinteresuoti asmenys Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir valstybės įmonė Turto bankas.

Teismas

n u s t a t ė :

pareiškėjas E. A. padavė teismui pareiškimą, kuriuo prašo nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad M. A., miręs 2022 m. balandžio 2 d., po sutuoktinės G. L. A., mirusios 2013 m. gegužės 4 d., mirties priėmė palikimą faktiškai pradėjęs paveldimą turtą valdyti (el. b. l. 1-5).

Pareiškime nurodyta, kad palikėja G. L. A. buvo susituokusi su M. A. Palikėja G. L. A., būdama susituokusi su M. A. bendrosios jungtinės nuosavybės teise įsigijo žemės sklypą su pastatais (neskelbtina). G. L. A. ir M. A. sudarė bendrą sutuoktinių testamentą, kuriame numatyta, kad mirus pergyvenusiam sutuoktiniui, visą turtą paveldi pareiškėjas. 2013 m. gegužės 4 d. palikėja G. L. A. mirė, o 2022 m. balandžio 2 d. mirė jos sutuoktinis M. A. Kauno rajono 4-asis notarų biuras informavo, jog nėra pradėta turto paveldėjimo byla po palikėjos G. L. A. mirties. Mirus pareiškėjo močiutei, t. y. G. L. A., jos sutuoktinis M. A. liko gyventi jų bendrame name, taip priimdamas palikimą pradėjęs jį faktiškai valdyti. M. A. prižiūrėjo ir rūpinosi namu, mokėjo namo išlaikymo mokesčius, perėmė visus name buvusius baldus, namų apyvokos reikmenis ir mirusios sutuoktinės asmeninius daiktus.

Suinteresuotas asmuo VĮ Turto bankas atsiliepime į pareiškimą nurodo, kad jei visapusiškai išnagrinėjęs bylą ir joje esančius įrodymus teismas įsitikintų, kad M. A. priėmė G. L. A. palikimą, VĮ Turto bankas neprieštaraus pareiškimo patenkinimui. Nurodė, kad negavo pranešimo apie galimą palikėjos G. L. A. palikimo perėjimą valstybei bei neturi jokių duomenų, patvirtinančių ar paneigiančių faktinį paliktojo turto priėmimą valdyti (el. b. l. 38-40).

Suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos atsiliepimu prašo dėl pareiškėjo pareiškimo spręsti teismo nuožiūra, visapusiškai įvertinus bylos aplinkybes ir ištyrus įrodymus. Teigia, kad neturi duomenų apie mirusios palikimo priėmimą (el. b. l. 46-48).

Byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 443 straipsnio 5 dalis). Pareiškėjui ir suinteresuotiems asmenims tinkamai pranešta apie šios bylos nagrinėjimą (CPK 133 straipsnio 3 dalis, 153 straipsnio 2 dalis).

Pareiškimas tenkinamas.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad sutuoktiniai G. L. A., mirusi 2013 m. gegužės 4 d., ir M. A., miręs 2022 m. balandžio 2 d., buvo pareiškėjo seneliai (el. b. l. 6, 7, 45, 58). Pareiškėjo seneliai buvo susituokę nuo 1955 m. vasario 17 d. (el. b. l. 6, 7). 2011 m. spalio 18 d. M. A. ir G. L. A. surašė bendrąjį sutuoktinių testamentą, kuriuo vienas kitam paliko jiems priklausantį turtą, o po abiejų mirties turtas turėjo atitekti pareiškėjui (el. b. l. 11, 12). M. A. ir G. L. A. santuokoje įsigijo šį nekilnojamąjį turtą: namą, garažą, ūkinį pastatą, malkinę, kiemo statinius (neskelbtina) (el. b. l. 9, 10). 2013 m. gegužės 4 d. mirus G. L. A. pareiškėjo senelis M. A. nesikreipė į notarą dėl mirusios sutuoktinės palikimo priėmimo (el. b. l. 16, 17). Iš pareiškėjo rašytinių paaiškinimų ir byloje esančių įrodymų nustatyta, kad po G. L. A. mirties name, esančiame (neskelbtina), liko gyventi jo sutuoktinis M. A., kuris rūpinosi šiuo turtu, mokėjo mokesčius už turto išlaikymą ir naudojimą (el. b. l. 18-23).

Palikėjui mirus įvyksta universalus jo turtinių teisių ir pareigų bei kai kurių asmeninių neturtinių teisių perėjimas jo įpėdiniams. Tam, kad įgytų palikimą, įpėdinis turi jį priimti įstatyme nurodytu būdu ir per įstatymo nustatytą terminą. Priimtas palikimas laikomas priklausančiu įpėdiniui nuo palikimo atsiradimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 5.50 straipsnio 2 dalį palikimas gali būti priimtas faktiškai pradėjus paveldimą turtą valdyti arba padavus pareiškimą apie palikimo priėmimą notarui. Šie veiksmai turi būti atlikti per tris mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos (CK 5.50 straipsnio 3 dalis). Tuo atveju, kai įpėdinis nesikreipė į palikimo atsiradimo vietos notarų biurą dėl palikimo priėmimo, bet faktiškai savo veiksmais priėmė palikimą, kurį, be kita ko, sudaro nekilnojamieji ir (ar) registruotini kilnojamieji daiktai, palikimo priėmimo faktas nustatomas teismo tvarka (CPK 444 straipsnio 2 dalies 8 punktas). Priimdamas palikimą šiuo būdu, įpėdinis savo valią išreiškia konkludentiniais veiksmais, kurie akivaizdžiai rodo, kad įpėdinis palikimą priėmė bei išreiškė savo valią tapti palikėjo turto savininku (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-210/2008; 2015 m. gruodžio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-687-690/2015).

Įstatyme įtvirtintas draudimas priimti palikimą iš dalies, su sąlyga ar išlygomis, todėl įpėdinis, priėmęs dalį palikimo, laikomas priėmusiu visą palikimą (CK 5.50 straipsnio 1 dalis, 5.51 straipsnio 1 dalis).

Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotą praktiką faktišku pradėjimu valdyti paveldėtą turtą, patvirtinančiu palikimo priėmimą, suprantami įpėdinio veiksmai prižiūrint, valdant palikimo dalyku esantį turtą, naudojantis juo, mokant už jį mokesčius ir pan. (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 7 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-162/2008; 2009 m. liepos 31 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-322/2009; kt.). Sprendžiant, ar įpėdinis priėmė palikimą, reikia įvertinti tokio įpėdinio elgesį – jis elgėsi kaip paveldimo turto savininkas ar kaip asmuo, neturintis teisių į palikimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. vasario 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2006).

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų ir pareiškėjo rašytinių paaiškinimų nustatyta, kad M. A. po savo sutuoktinės mirties faktiškai rūpinosi ir prižiūrėjo jai nuosavybės teise priklausiusią nekilnojamojo turto dalį, elgėsi kaip šio turto savininkas, nusprenddamas dėl šio turto tolimesnio valdymo ir priežiūros. M. A. likdamas gyventi name (neskelbtina), išlaikė jį, mokėjo už jį mokesčius ir prižiūrėjo šį būstą.

Teismas, nustatęs šias aplinkybes, daro išvadą, kad M. A. po savo sutuoktinės G. L. A. mirties per įstatymo nustatytą trijų mėnesių terminą priėmė jos palikimą, faktiškai pradėjęs valdyti paveldimą turtą (CK 5.51 straipsnio 1 dalis). Dėl to yra pagrindas tenkinti pareiškėjo pareiškimą. Teismo nustatytas palikimo priėmimo faktas turi juridinę reikšmę, siekiant įteisinti po M. A. ir G. L. A. mirties likusio turto paveldėjimą (CPK 444 straipsnio 1 dalis, 445 straipsnis).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 270 straipsniu, 444 straipsnio 2 dalies 8 punktu, 445, 448 straipsniais,

n u s p r e n d ž i a :

patenkinti pareiškimą.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad M. A., asmens kodas (neskelbtina), miręs 2022 m. balandžio 2 d., priėmė palikimą po savo sutuoktinės G. L. A., asmens kodas (neskelbtina), mirties 2013 m. gegužės 4 d., faktiškai pradėjęs valdyti jos turtą.

Juridinę reikšmę turintis faktas nustatytas siekiant įgyvendinti paveldėjimo teisę.

Sprendimas per 30 dienų nuo jo priėmimo ir paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Kauno apygardos teismui skundą paduodant per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus.

Teisėja

Svetlana Panina